

Inventaris van autistische kenmerken

Deze verkennende vragenlijst beschrijft autistische kenmerken bij volwassenen en wat ze in het dagelijks leven kosten: communicatie, sociale codes, zintuiglijke prikkels, behoefte aan voorspelbaarheid, intense interesses, camoufleren, overbelasting en uitputting. Ze helpt het gesprek voor te bereiden wanneer onderzoek naar een autismespectrumstoornis wordt overwogen, en de situaties op te sporen die om aanpassingen vragen bij iemand die al een diagnose heeft.

Aantal vragen	28 vragen
Geschatte duur	7 minuten
Taal	Nederlands
Oorspronkelijke naam	Autistic Characteristics Inventory
Doelgroep	Volwassenen
Categorie	Autismespectrum

Voorbeeld van de 28 vragen

Hoe vaak is dit in het dagelijks leven op u van toepassing?

Pas achteraf merk ik dat iemand iets anders bedoelde dan ik had begrepen (ironie, een toespeling, een verkapt verwijt).

Nooit | Zelden | Soms | Vaak | Heel vaak

Hoe vaak is dit in het dagelijks leven op u van toepassing?

Ik vind het moeilijk om de ongeschreven regels van een groep te snappen (op het werk, in de familie, onder vrienden).

Nooit | Zelden | Soms | Vaak | Heel vaak

Hoe vaak is dit in het dagelijks leven op u van toepassing?

Door het lawaai op een drukke plek (restaurant, winkel, kantoortuin) ga ik weg of zoek ik een rustig plekje op.

Nooit | Zelden | Soms | Vaak | Heel vaak

Hoe vaak is dit in het dagelijks leven op u van toepassing?

Een onverwachte verandering in mijn planning (een verzette afspraak, een andere route) brengt me erg van slag.

Nooit | Zelden | Soms | Vaak | Heel vaak

Hoe vaak is dit in het dagelijks leven op u van toepassing?

Als ik opga in een onderwerp dat me boeit, vergeet ik te eten, te slapen of pauze te nemen.

Nooit | Zelden | Soms | Vaak | Heel vaak

Neem je vragenlijsten online af

Stuur je patiënt een link: die antwoordt via telefoon of computer, en jij ontvangt de gescoorde resultaten per e-mail.

Bekijk de vragenlijst op mentaal.org ›

Scoring en interpretatie

Scoring

Elk item wordt gescoord van 0 (nooit) tot 4 (heel vaak), afhankelijk van hoe vaak het in het dagelijks leven van toepassing is. Elk domein bestaat uit 4 items die over de vragenlijst verspreid zijn, wat een score van 0 tot 16 geeft.

Interpretatie van het profiel

Er is geen totaalscore: de domeinen worden gerangschikt van het meest naar het minst uitgesproken, elk met een omschrijving en de punten die in het gesprek verkend kunnen worden. De domeinen worden in twee stappen gelezen: eerst de kenmerken zelf (communicatie, sociale codes, zintuiglijke prikkels, routines, interesses), dan wat ze de persoon kosten (camoufleren, overbelasting en uitputting). Uitgesproken camoufleren en overbelasting wijzen in de richting van aanpassingen in het dagelijks leven en tijd om te herstellen, ongeacht de diagnose.

Aandachtspunten

Sociale angst, traumatische ervaringen, een aandachtsstoornis of een depressie kunnen een vergelijkbaar profiel geven; de diagnose autismespectrumstoornis berust op specialistisch onderzoek dat de ontwikkeling vanaf de kindertijd in kaart brengt. De vragenlijst vraagt niet naar suïcidale gedachten, die kunnen samengaan met een autistische burn-out: vraag daar in het gesprek naar, vooral als het domein “Overbelasting en uitputting” uitgesproken is.

Beperkingen

Deze verkennende vragenlijst is niet psychometrisch gevalideerd en heeft geen afkapwaarden. Het instrument ondersteunt het klinische gesprek en stelt geen diagnose.

Voorbeeld van scoring

Scoring

Zintuiglijke prikkels 16 / 16

Gevoeligheid voor geluid, licht, geuren en texturen, en het laat opmerken van lichaamssignalen (honger, dorst, kou).

Te verkennen: de zintuigen die betrokken zijn, de plekken die worden vermeden, de aanpassingen die er al zijn (koptelefoon, getinte bril, zorgvuldig gekozen kleding), de waarneming van pijn en vermoeidheid.

Ter verdieping: GSQ.

Camoufleren 13 / 16

Pogingen om de eigen kenmerken voor anderen te verbergen of te compenseren: kalmerende bewegingen inhouden, geforceerd oogcontact, interesses verzwijgen, gespeelde reacties.

Te verkennen: de situaties waarin de persoon zich het meest verbergt (werk, familie, nieuwe ontmoetingen), de energie die dat kost, de plekken en mensen bij wie de persoon zichzelf kan zijn.

Ter verdieping: CAT-Q.

Overbelasting en uitputting 13 / 16

Behoefte om bij te komen na sociaal contact, momenten van overprikkeling (bevriezen, controleverlies) en uitputting die doorwerkt in de eenvoudigste dagelijkse handelingen, zoals bij een autistische burn-out.

Te verkennen: de signalen die overprikkeling aankondigen, episodes van bevriezen of ontregeling en wat ze uitlokt, een periode van langdurige uitputting en wat die heeft veroorzaakt, de manieren om te herstellen.

Routines en voorspelbaarheid 10 / 16

Behoefte aan voorspelbaarheid, geruststellende gewoontes, de prijs van onverwachte gebeurtenissen en van overgangen tussen activiteiten.

Te verkennen: de gewoontes die rust geven, de onverwachte gebeurtenissen die het meest van slag brengen, wat helpt (een planning, iets van tevoren aankondigen), de rol van angst daarbij.

Intense interesses 9 / 16

Intense en absorberende interesses, bronnen van plezier en expertise, die voor lichamelijke behoeften en verplichtingen kunnen gaan.

Te verkennen: de huidige en vroegere interesses, wat ze opleveren (plezier, rust, competentie), de plaats die ze innemen in de dag en in relaties.

Communicatie en gesprekken 6 / 16

Het begrijpen van wat niet letterlijk wordt gezegd en van ironie, de moeite die gesprekken zonder duidelijk doel of met meerdere mensen kosten, misverstanden.

Te verkennen: de communicatiesituaties die het meest kosten (telefoon, vergaderingen, informele gesprekken), recente misverstanden, wat helpt (schriftelijke communicatie, expliciete verzoeken).

Ter verdieping: SRS-2, RAADS-R.

Sociale codes en relaties 6 / 16

Ongeschreven regels van groepen, onzekerheid over de aard van relaties, moeite om vriendschappen te onderhouden, kwetsbaarheid voor misbruik van vertrouwen.

Te verkennen: de huidige relaties (vriendschappen, partner, werk), ervaringen met afwijzing, pesten of manipulatie, wat de persoon van relaties verwacht.

Ter verdieping: SRS-2.

Voor deze vragenlijst zijn nog geen gevalideerde klinische of psychometrische afkapwaarden vastgesteld. De resultaten zijn daarom te beschouwen als verkennende aanwijzingen die het klinische gesprek ondersteunen, niet als diagnostische bevindingen.

Ben je psycholoog?

Met Mentaal krijg je relevante informatie om je patiënten te begeleiden.

- Gestandaardiseerde tests
- Automatische scoring
- Resultaten per e-mail

Probeer het gratis

Bekijk alle vragenlijsten

★★★★★

“Ik gebruik Mentaal nu 2 maanden en deze tool heeft mijn kijk op de zorg, en mijn agenda, totaal veranderd!”

 Lisa D. - Online psycholoog (CGT)